

Csaba László: a terápia nálunk megelőzi a diagnózist

A közgazdász szerint lobbizással még megnyerhető a 'kohéziós meccs'

Egyáltalán nem biztos, hogy az uniós pénzügyminiszterek tanácsa, az Ecofin március 13-án elfogadja az Európai Bizottság javaslatát, amely alapján 495 millió eurós kohéziós támogatást vonnának meg Magyarországtól 2013-ban – mondta kérdésünkre Csaba László, a Közép-európai Egyetem professzora.

A közgazdász szerint számos pénzügyminiszterben merülhet fel a gondolat, hogy ha megszavazza a javaslatot, akkor legközelebb az ő országával szemben is alkalmazzák majd a túlzottdeficit-eljárás esetén bevethető szankciót. A 3 százalékos GDP arányos költségvetési hiány tartós túllépése miatt ilyen eljárás folyik a 27 tagú EU 23 tagállama ellen. Magyarország abban első, hogy már csatlakozása pillanatában, azaz 2004-től képtelen volt betartani ezt a kötelezettséget.

Csaba László szerint optimális esetben EU/IMF megállapodás nélkül is finanszírozható az ország

Csaba László a Gutmann Bank csütörtöki Fórumán arra is felhívta a figyelmet, hogy számos példa volt már, hogy a pénzügyminiszterek visszadobták az Európai Bizottság javaslatát, emlékeztetett arra, hogy 2003-2004 táján az EU két nagyhatalma, Németország és Franciaország ellen is túlzottdeficit-eljárás indítását javasolta a bizottság,

ám a pénzügyminiszterek lesöpörték az asztalról az előterjesztést.

Most is van erre esély – tette hozzá a professzor, aki szerint rengeteg függ ilyenkor a diplomáciai háttér munkán, a hasonló cipőben járó országok magunk mellé állításán. Fehér asztal melletti egyeztetéseket kell kezdeményezni és szövetségeseket kell találni, ezen szerinte rengeteg múlik.

Csaba László állítja, hogy az Európai Bizottság túllépte a hatáskörét a Magyarország megbüntetésére vonatkozó javaslatával, mert a lisszaboni szerződésben foglaltak szerint ilyen csak az Európai Tanács tehetne meg. Amúgy furcsának tartaná, ha egy pozitív államháztartási egyenleget felmutató országgal szemben vezetne be Brüsszel pénzügyi szankciókat. Az más kérdés, hogy ezt az egyenleget milyen egyszeri tételekkel, milyen módszerekkel érte el az Orbán-kormány – mondta Csaba László.

Ami Magyarország, az EU és az IMF jelenlegi kapcsolatát, vitáit illeti, a közgazdász szerint Brüsszel és Budapest között nincsenek áthidalhatatlan ellentétek, a vitás kérdések jelentősen

fel lettek nagyítva. Ezekben könnyen meg lehet egyezni, a kormány újabban hangoztatott kompromisszumkészsége ebbe az irányba mutat.

A jegybanki függetlenség tiszteletben tartását illető pontok közül a kormány a legtöbb esetben jelezte – az uniós normáknak megfelelő – változtatási hajlandóságát. A jegybankelnök és a jegybanki vezetők fizetése pedig nem állhat a megegyezés útjába – vélekedett.

Az EU elvárásait tehát viszonylag könnyen teljesíteni tudjuk, kérdés azonban, hogy a Nemzetközi Valutaalap (IMF) vállalható feltételeket szab-e a hitelszerződés megkötéséhez, s hogy a pénze fejében mennyire szól bele a magyar gazdaságpolitikába, például a negyedévenkénti ellenőrzései során.

Sok függ a nemzetközi befektetői hangulat alakulásától: amennyiben javul a helyzet, oldódik az adósságválság és enyhülnek a recessziós aggodalmak, az ország piaci finanszírozása még olcsóbbá válhat. Ebben az esetben a kormány úgy érezheti, hogy fölösleges a nemzetközi szervezetek által diktált feltételeknek megfelelnie, ha anélkül is biztonsággal tudja magát finanszírozni.

Csaba László szerint a körülmények kedvező összejárásán az IMF-hitel felvételét talán megúszhatjuk, de – mint mondta – személy szerint és békeszerető emberként a megállapodás mellett van.

Ami Magyarország jövőjét illeti, a fő baj az, hogy a politikusok a terápiás kezelést az előtt kezdik meg, hogy a pontos diagnózist felállítanák. Ez magyar sajátosság. Előbb mindenképpen kasszát kell csinálni, ehhez jó szakemberek és a szövetek mélyére látó mikroszkóp szükséges. Tervezni ezután kell. Az, hogy Magyarországon válság lesz, már 2006-ban köztudott volt a szakemberek előtt. Most a csődtömeg eltakarítása és a cselekvési terv felvázolása a kormány feladata – hangoztatta Csaba László.

Jellemző egyébként, hogy az „együgyű” ötleteiket a politikusok rendre a bonyolult kérdések elé helyezik. Példaként a Magyarországot gyógyvíz-nagyhatalommá tevő ötletet említette, amely azt a téves képzetet próbálja táplálni, hogy ezzel „a haza egycsapásra fényre derül”.

Csaba László szerint a szociális piacgazdaság számos modellje közül kultúránkhoz és lehetőségeinkhez mérten a legmegfelelőbbet kell kiválasztani, és közösen, – a ma még hiányzó – társadalmi összefogással kiépíteni. Arra azonban kérdésünkre nem adott konkrét választ, hogy melyik modell lenne számunkra útmutató.

Bajorország és Baden-Württemberg német tartományokat pozitív példaként említette abban a tekintetben, hogy a 2007-2008-as nagy gazdasági-pénzügyi világválság idején a munkavállalói mellé állt, s nem a tömeges elbocsátásokkal operált, hanem valódi értéként kezelve a munkavállalókat, inkább vállalta az átmeneti nehézségeket, a pluszkiadásokat, felismerve, hogy átmeneti időszakról van szó. Az élet őket igazolta.